

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Електронне видання

**Актуальні питання підготовки майбутніх
фахівців педагогічної освіти в умовах
освітніх трансформацій**

МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

26 грудня 2019 року

Мелітополь, 2019

УДК 378.091.21:005.6

ББК 74.58

Б 43

Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 грудня 2019 р., м. Мелітополь). – Мелітополь, 2019. – 97 с.

Рецензенти:

Нечипоренко В. В. - доктор педагогічних наук, професор, ректор Хортицької національної начальної-реабілітаційної академії Запорізької обласної ради.

Крижко В. В. - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.

До збірника ввійшли матеріали, що репрезентують результати досліджень з актуальних питань підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти у закладах вищої освіти.

Електронне видання призначено керівникам, педагогічним працівникам, психологам, викладачам закладів вищої освіти, у тому числі, закладів післядипломної педагогічної освіти, а також усім тим, хто цікавиться психолого-педагогічними проблемами підвищення якості професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти.

Матеріали подано в авторській редакції

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

УДК 378.091.21:005.6.

ББК 74.58

© Автори публікацій, 2019

ЗМІСТ

Батарейна І.

МЕТОДИ І ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ 6

Бєльчева Т., Куст А.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО
ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ
ШКОЛІ..... 10

Бунчук О., Єрошкіна Є.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ
СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА
ЛІТЕРАТУРИ 14

Бунчук О., Корчака Р.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕДІАКУЛЬТУРИ УЧНІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ У ПОЗНАВЧАЛЬНИЙ ЧАС ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ 18

Воровка М., Бунчук О.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ 23

Головкова М., Шкарупа М.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ..... 26

Головкова М., Ялтиченко Л.

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ 38

Головкова М., Ялтиченко Л.

ЕТИЧНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ЗВО ЯК СКЛADOVA ЧАСТИНА ЙОГО НОРМАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	48
Єрмак Ю., Науменко О. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІСТОРІЇ.....	55
Іванова Н. ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ	59
Ізбаш Світлана Сергіївна, Давидова Світлана Вікторівна ТВОРЧІ ПРОЕКТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ УЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	65
Ізбаш С., Пачина О. АКТУАЛЬНІСТЬ МЕДІАОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	69
Коробченко А., Тарасова В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ДИТИНОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	72
Проценко А. А., Ребар І.В. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНОСТЬ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	76
Савлук О. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ.....	80
Тарасова В. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ	83

УДК 371.124:796:373.5

Проценко А. А.

кандидат педагогічних наук

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Ребар.І.В

старший викладач

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Вступ. Законом України «Про фізичну культуру і спорт» фізична культура визначається як «діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя». У сфері освіти, йдеться у Законі, вона має забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя, професійної діяльності на принципах індивідуального підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, безперервності цього процесу протягом усього життя. Фізична культура у сфері освіти базується на затверджених відповідно до закону державних стандартах освіти, спрямованих на забезпечення науково обґрунтованих норм рухової активності дітей та молоді з урахуванням стану їхнього здоров'я, рівня фізичного та психічного розвитку шляхом проведення обов'язкових занять відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку.

Мета. Проаналізувати та розкрити сутність специфіки професійної діяльності учителя фізичної культури.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел; вивчення нормативної документації, ретроспективний аналіз.

Результати дослідження Право проводити фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, фізкультурно-спортивну реабілітацію надається фахівцям, які мають спеціальну освіту та відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень. Підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту забезпечує держава [1].

Учитель фізичної культури – це педагогічний працівник, який має вищу або спеціальну педагогічну освіту та відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень, що організовує та здійснює навчально-виховну роботу з учнями загальноосвітніх навчальних закладів з метою формування їх фізичної культури, сприяння гармонійному розвитку особистості, формування позитивних рис характеру, зміцнення здоров'я, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя.

Дослідження професійної компетентності педагога невід'ємно пов'язано із вивченням педагогічної діяльності, адже саме вона є сферою прояву і застосування професійної компетентності учителя. Слід пам'ятати, що професійна діяльність учителя фізичної культури є специфічним видом професійно-педагогічної діяльності, а отже, має усі притаманні їй ознаки.

Педагогічна діяльність, зазначає М.Г. Янова, є багатофакторною і багатофункціональною; вона насичена духовними (збагачення ціннісних смислів), інтерактивними (вибудовування траєкторій спілкування на принципи згоди і співучасть), креативними (співтворчість педагога і учнів; творче проектування; культуротворчість; освоєння культурних практик інших вчителів) та методичними (вміння застосовувати методи і прийоми культурозасвоєння і культуротворення) компонентами.

Формування професійної компетентності учителя передбачає

засвоєння ним усіх сфер педагогічної діяльності [2, с.66]. Ю.В. Голенкова, М.Т. Данилко, О.В. Котова, Н.І. Степанченко, Б.М. Шиян та інші дослідники звертають увагу на специфіку професійної праці учителя фізичної культури:

– під час навчальних занять школярі не тільки активно засвоюють певну суму знань і набувають відповідних умінь та навичок, але й удосконалюють свої фізичні якості; силу, витривалість, спритність, швидкість, гнучкість; поліпшують стан здоров'я й фізичну працездатність. Учитель управляє не тільки учнями, але й розвитком їх фізичних якостей. Тому вчитель фізичної культури повинен досконало володіти методикою викладання й технікою управління діяльністю учнів;

– високе психоемоційне навантаження учителя – уроки фізичної культури характеризується високою емоційністю учнів; учитель керує учнівським колективом, який активно переміщується по місцю проведення заняття протягом усього уроку, що вимагає значної концентрації уваги; різноманітна і складна обстановка при проведенні занять з окремих розділів навчальної програми; одночасне керівництво і контроль за роботою декількох підгруп на різних спортивних снарядах; залучення всіх учнів до виконання фізичних вправ одночасно;

– умови, у яких проходять уроки, зумовлюють високе фізичне навантаження учителя фізкультури: велика, в порівнянні з учбовим кабінетом, навчальна площа (спортивний зал, ігровий майданчик тощо); учитель фізичної культури, який повинен здійснювати фізичні дії разом з учнями (особливо в походах), показувати фізичні вправи, страхувати учнів, що виконують вправи;

– на педагога впливають фактори навколишнього середовища: кліматичні й погодні умови у заняттях на відкритому повітрі, санітарно-гігієнічний стан спортивних класів, залів; раціональне використання часу, відведене для занять за будь-яких погодних умов;

– відповідальністю вчителя за здоров'я та життя дітей; контроль за

високою руховою активністю школярів на уроці; своєчасне забезпечення допомоги і страховки при виконанні важких фізичних вправ; постійне візуальне спостереження за правильністю виконання завдань з метою запобігання травмам і перевантаженням; підбір фізичного навантаження з урахуванням індивідуального і вікового рівня розвитку дітей, стану їх здоров'я, особливостей психофізичного розвитку, а також рівня їх фізичної підготовленості [4, с.5];

- значне розширення функції майбутніх учителів фізичної культури та професійних сфер (не тільки робота в ЗОШ), у яких вони затребувані; організація роботи спортивних секцій, тренування збірних шкільних команд з різних видів спорту;

- використання спеціальних засобів фізичної культури і спорту: фізичних вправ, оздоровчих сил природи, гігієнічних факторів; використання численного спортивного інвентарю і обладнання без ризику для здоров'я дітей; наявність вольового, командного голосу, володіння спеціальною термінологією [3, с.6; 5, с.140].

Висновок. Урахування специфіки професійної діяльності дозволяє конкретизувати завдання, а відтак – функції майбутнього учителя фізичної культури, який у взаємодії з іншими учасниками педагогічної дії забезпечує формування фізичної культури учнів як цілісного, безперервного процесу

Список літератури

1.Про фізичну культуру і спорт. Верховна Рада України; Закон від 24.12.1993 № 3808-XII. Редакція від 01.01.2016, підстава 928-19 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

2.Янова М.Г. Структура профессиональной компетентности педагога / М.Г. Янова // Педагогический журнал. – 2012. – С.63-73

3.Голенкова Ю. В. Психологічний аналіз специфіки праці вчителя фізичної культури. / Ю. В. Голенкова, Теорія та методика фізичного виховання, 2008. – №. 3 – с. 6-9

4.Данилко М.Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури : автореферат дис. ... канд. наук з фіз. вихов. і спорту / М. Т. Данилко. – Луцьк, 2000. – 19 с http://3w.ldufk.edu.ua/files/avtoreferaty/2000/danilko_m_t.PDF

5.Зайцева Ю.В. Специфіка діяльності вчителя фізичної культури як організатора фізкультурно-спортивної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах / Ю. Зайцева // Витоки педагогічної майстерності. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 13. – С. 139 – 144. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2014_13_29.

УДК 378.091.212:004:005.73(043.2)

Савлук О.

здобувач другого рівня вищої освіти

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ

Соціально-економічні зміни, що відбуваються в українському суспільстві, породжують ситуацію, в якій актуалізуються нові вимоги до особистості педагога. Будь-який суб'єкт освітнього процесу і, перш за все, педагог виступає не тільки споживачем, але і творцем соціальної культури. Тобто педагогу вже мало бути професіоналом, який реалізує вузькі функції – викладання предмета, навчання практичним навичкам тощо. Все більш актуальним стає розвиток особистості педагога з високим потенціалом професійної культури, що транслюється в широкому соціальному просторі.

Різні аспекти формування професійної культури педагога були предметом дослідження багатьох вчених: філософські, соціологічні та психологічні проблеми (М. М. Бахтін, В. П. Зінченко, Б.С. Гершунский, Е.А. Климов, І.Я. Лернер та ін.); зміст поняття «професійна культура педагога» та шляхи її формування (І. О. Зимня, В.М. Монахов, А. В. Мудрик, В. А.